

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Danighevici Ana împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3r-198/24
NR. PIGD 2-21160725-01-3r-28082024)*

Motivarea cererii de apel nu a fost prezentată în conformitate cu prevederile art. 232 alin.2 din Codul administrativ.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. V. Sîrbu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. Gr. Dașchevici, V. Sîrbu, A. Bostan,

25 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Gîrneț Mariana

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 29 octombrie 2021 (conform plicului anexat) Danighevici Ana s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. Prin hotărârea din 21 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Danighevici Ana. S-a anulat decizia CTAS Călărași din 13.08.2021, aprobată la 16.08.2021 și decizia CNAS nr. D-1663/21 din 04.10.2021. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul subdiviziunii competente să emită act administrativ individual favorabil, potrivit căreia să stabilească și să achite lui Danighevici Ana, pensia de urmaș în cuantum de 50% din suma de pensie aflată în plata soțului decedat, Danighevici Anatolie. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Danighevici Ana suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretențiile reclamantului s-au respins ca neîntemeiate.

3. La data de 04 ianuarie 2024 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 21 decembrie 2023.

4. La data de 30 mai 2024 prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului, fără a solicita însă repunerea în termen.

5. Prin încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, pe motiv că motivarea apelului a fost depusă în termenul legal prevăzut la art. 232 alin. (2) Codul administrativ, iar repunerea în termen nu a fost solicitată.

6. La data de 03 iulie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus recurs împotriva încheierii din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, anularea încheierii instanței de

apel, cu emiterea unei încheieri prin care Casa Națională de Asigurări Sociale să fie repusă în termen.

7. În motivarea recursului, s-a invocat că Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond la data de 29 aprilie 2024, iar la 30 mai 2024 a depus cerere de apel motivată.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ prevede următoarele:

„încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

9. Art. 242 din Codul administrativ relevă că:

„recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic”

10. Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel”

11. Art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ prevede că:

„examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul”

12. Art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrative prevede că:

„instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

13. Art. art. 232 alin. (2) din Codul administrative prevede că:

„motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată”.

14. Art. art. 99 alin. (1) din Codul administrativ statuează că:

„în cazul notificării înscrisului de către autoritatea publică, persoana care efectuează notificarea îi înmânează înscrisul, într-un plic închis, persoanei care urmează să fie notificată. Aceasta din urmă semnează un act de recunoaștere a recepționării vizat cu data înmânării înscrisului. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul de înmănat”.

15. Art. 97 alin. (1) și alin. (3) lit. d) din Codul administrative prevede că:

„notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin act de recunoaștere a recepționării; notificare prin poștă cu act de notificare; notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate”.

16. Art. 103, lit. a), din Codul administrativ:

„dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat: în locuința acesteia – unui membru matur de familie, unei persoane care lucrează pentru familie sau unei persoane mature care locuiește permanent acolo”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Cu referire la termenul de depunere a recursului se reține că, Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 17 iunie 2024, fiind notificată recurentei la data de 20 iunie 2024, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 113). Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

18. Prin hotărârea din 21 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Danighevici Ana. S-a anulat decizia CTAS Călărași din 13.08.2021, aprobată la 16.08.2021 și decizia CNAS nr. D-1663/21 din 04.10.2021. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul subdiviziunii competente să emită act administrativ individual favorabil, potrivit căreia să stabilească și să achite lui Danighevici Ana, pensia de urmaș în cuantum de 50% din suma de pensie aflată în plata soțului decedat, Danighevici Anatolie. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Danighevici Ana suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretențiile reclamantului s-au respins ca neîntemeiate.

19. La data de 04 ianuarie 2024 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 21 decembrie 2023.

20. La data de 12 aprilie 2024 Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a expediat prin intermediul poștei terestre, copia hotărârii motivate din 21 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani (f.d.97), care a fost recepționată de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 29 aprilie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.99).

21. Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 21 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 30 aprilie 2024 și a expirat la data de 29 mai 2024 (zi de miercuri).

22. Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite

23. Notificarea hotărârii motivate a primei instanțe participanților la proces, are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar, întru confirmarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei.

24. Prin urmare, ținând cont de circumstanțele faptice reținute și prevederile legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea motivată din 21 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată recurentei, la data de 29 aprilie 2024. Or, au fost utilizate mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate recurentului.

25. Astfel, completul menționează că, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

26. În circumstanțele descrise, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că motivarea apelului împotriva hotărârii din 21 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, nu a fost prezentată instanței de apel așa cum prevede norma legală indicată la pct. 15.

27. Astfel, ținând cont de circumstanțele faptice reținute și prevederile legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea motivată din 21 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată recurentei, la data de 29 aprilie 2024. Or, au fost utilizate mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate.

28. Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit la pct. 13, fapt pentru care survin consecințele prevederilor pct. 12. Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor

exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

29. De asemenea, actele cauzei, denotă faptul că, Casa Națională de Asigurări Sociale, nu a întreprins acțiuni concrete de a se informa despre derularea examinării cauzei din momentul depunerii apelului nemotivat. Deși, atunci când persoana interesată, în speță – Casa Națională de Asigurări Sociale, inițiază o cale de atac, în contencios administrativ, obligațiile procedurale sunt angajate în mod automat. În calitatea sa de reclamant, acesta, avea obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să își probeze pretențiile, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

30. În context, completul amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

32. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva încheierii din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizie este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc